

Remiss av Europaparlamentets lagstiftningsresolution om förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet, 9333/22.

Sammanfattning

Europaparlamentets lagstiftningsresolution om en förordning om allmänna direkta val av ledamöter av Europaparlamentet, syftar till att stärka den demokratiska och gränsöverskridande dimensionen vid val till Europaparlamentet.

Lagstiftningsresolutionen syftar samtidigt även till att förbättra parlamentets funktionssätt och därigenom unionens styrning. Dessa allmänna och övergripande syften är bra och något SKR kan ställa sig bakom.

De demokratiska traditionerna och systemen i de enskilda medlemsstaterna är dock olika och en nationell angelägenhet, vilket kan leda till oklara följder av våra nationella system med anledning av lagstiftningsresolutionen. Det är därav viktigt att förslagen till förändringar inte står i strid med eller gör det svårt att förena de nationella systemen med den gränsöverskridande dimensionen. Många utav dessa följder kan dessutom vara mycket svåra att överblicka vid en första anblick.

Europaparlamentets val och demokratiska grund har självklart en stor betydelse för alla medborgare i EU och medborgare i Sverige och därav är det således viktigt att den demokratiska processen är tydlig, transparent och väl säkerställd.

SKR har därav några medskick och synpunkter att göra till det närmare innehållet i resolutionen.

Sveriges Kommuner och Regioners synpunkter

Rösträttsåldern

I Sverige är rösträttsåldern för de allmänna valen densamma som myndighetsåldern, dvs 18 år. Det skulle uppfattas motstridigt med syftet av lagstiftningsresolutionen, dvs att öka valdeltagandet genom att sänka rösträttsåldern till 16 år som föreslås, då det skulle bli olika ålder i de olika valen i Sverige. Unga förstagångsväljare i Sverige dvs, 18-19 åringar röstar i relativt hög utsträckning. I Sverige har vi även möjligheten att

bli invald i de allmänna valen från 18 års ålder utifrån rösträtten, vilket då skulle kunna leda till en otydlighet och nationellt.

En gemensam valdag

För att möjliggöra ett så stort valdeltagande som möjligt har Sverige sedan lång tid tillbaka genomfört allmänna val på en söndag. Om förslaget i lagstiftningsresolutionen med en gemensam valdag införs, den 9 maj det sista året av valperioden, så skulle det i stor utsträckning komma att vara val på vardagar i framtiden. SKR menar att det då blir motstridigt med syftet av lagstiftningsresolutionen, dvs att öka valdeltagandet genom att föreslå en gemensam fast dag såsom 9 maj, då valdagen även kommer att infalla under vardagar. SKR befarar istället att valdeltagandet till Europaparlamentet i Sverige skulle minska .

Poströstning med kompletterande röstningsverktyg såsom elektronisk röstning

SKR ser en uppenbar risk att röstning via internet eller annan elektronisk röstning medför stora svårigheter när det gäller upprätthållandet av valhemligheten och en effektiv övervakning i både Sverige och andra medlemsländer. Vilka följdändringar ett sådant införande sedan skulle ha i de nationella systemen på längre sikt är även de mycket svåra att överblicka.

Principer för att välja ut kandidater och inlämning av kandidatlistor samt inrättandet av en unionsomfattande valkrets

Förslaget med principer för att välja ut kandidater med inlämning av kandidatlistor som innebär så kallade varvade listor i en unionsomfattande valkrets anser vi problematiskt då det skär rakt in i partiernas politiska föreningsfrihet.

Det är mycket otydligt hur föreslagna principer om att välja ut kandidater med inlämning av kandidatlistor och införande av en möjlighet att klaga hos en myndighet på bristande efterlevnad skulle öka det demokratiska engagemanget. Resulterar inte det istället i ett ingrepp i partiernas föreningsfrihet? SKR noterar att här föreslås att formalisera en process med toppkandidater genom en politisk överenskommelse och ett interinstitutionellt avtal som kan komma att stå i strid med den svenska föreningsfriheten.

Lagstiftningsresolutionens förslag om att inrätta en unionsomfattande valkrets, i vilken ledamöterna väljs med en sluten lista, även är oroande då en sådan ordning skulle kunna vara rent kontraproduktiv med det allmänna syftet, att stärka den demokratiska och gränsöverskridande dimensionen. SKR ser inte på vilket sätt det skulle öka det demokratiska engagemanget och därigenom valdeltagandet bland unionsmedborgarna, utan snarare vara svårare för den enskilde medborgaren att ha kunskap om alla ledamöter på en sluten lista med kandidater från alla unionens medlemsländer.

Gemensamma bestämmelser för de politiska partiernas valkampanjer

SKR noterar även att den föreslagna ordningen om krav på att det i ett partis valkampanjmaterial hänvisas till dess valmanifest, kan vara svår att förena med vår grundlagsskyddade förenings- och yttrandefrihet.

Sveriges Kommuner och Regioner

Staffan Isling

VD SKR

Sara Catoni

Tf Avdelningschef ekonomi och styrning